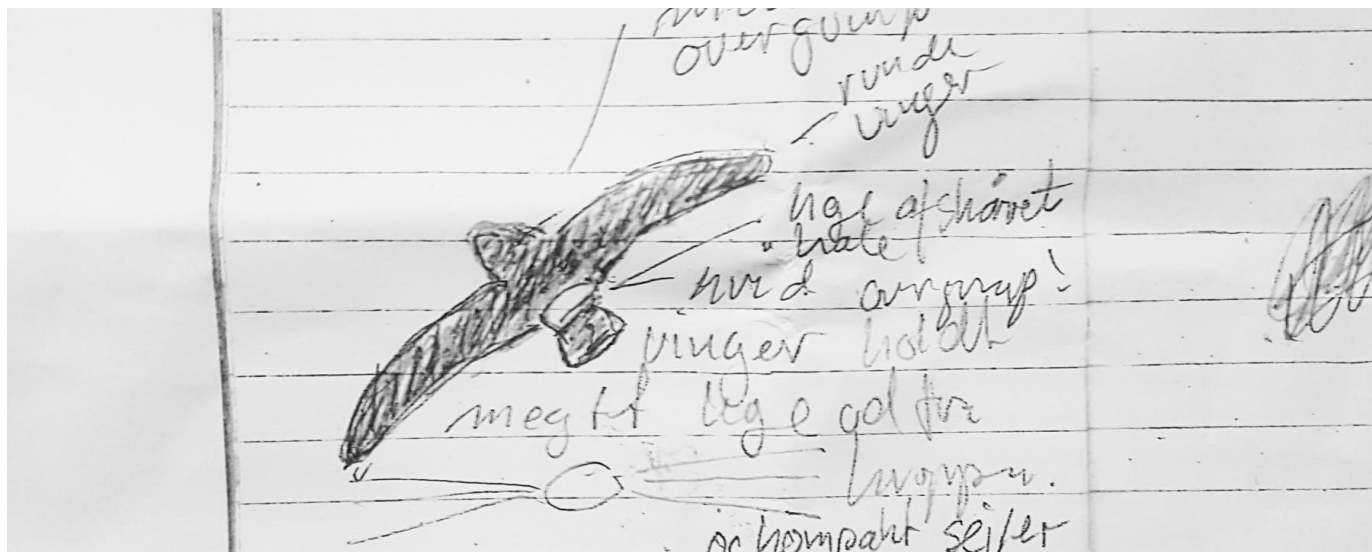

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Ny art for landet: Lille sejler over Skagen

NYT FRA FELTEN Klokken 10:39 igår kom der en chokmelding fra Skagen: Lille sejler udtrk Ø 10.34-10.35 Skagerrak N f Grenen i skyet vejr – ny art for Danmark! TEO* RoC/Grenen Fuglestation.

Bag de to initialer står Troels Eske Ortvad (TEO) og Rolf Christensen (RoC)/Grenen Fuglestation.

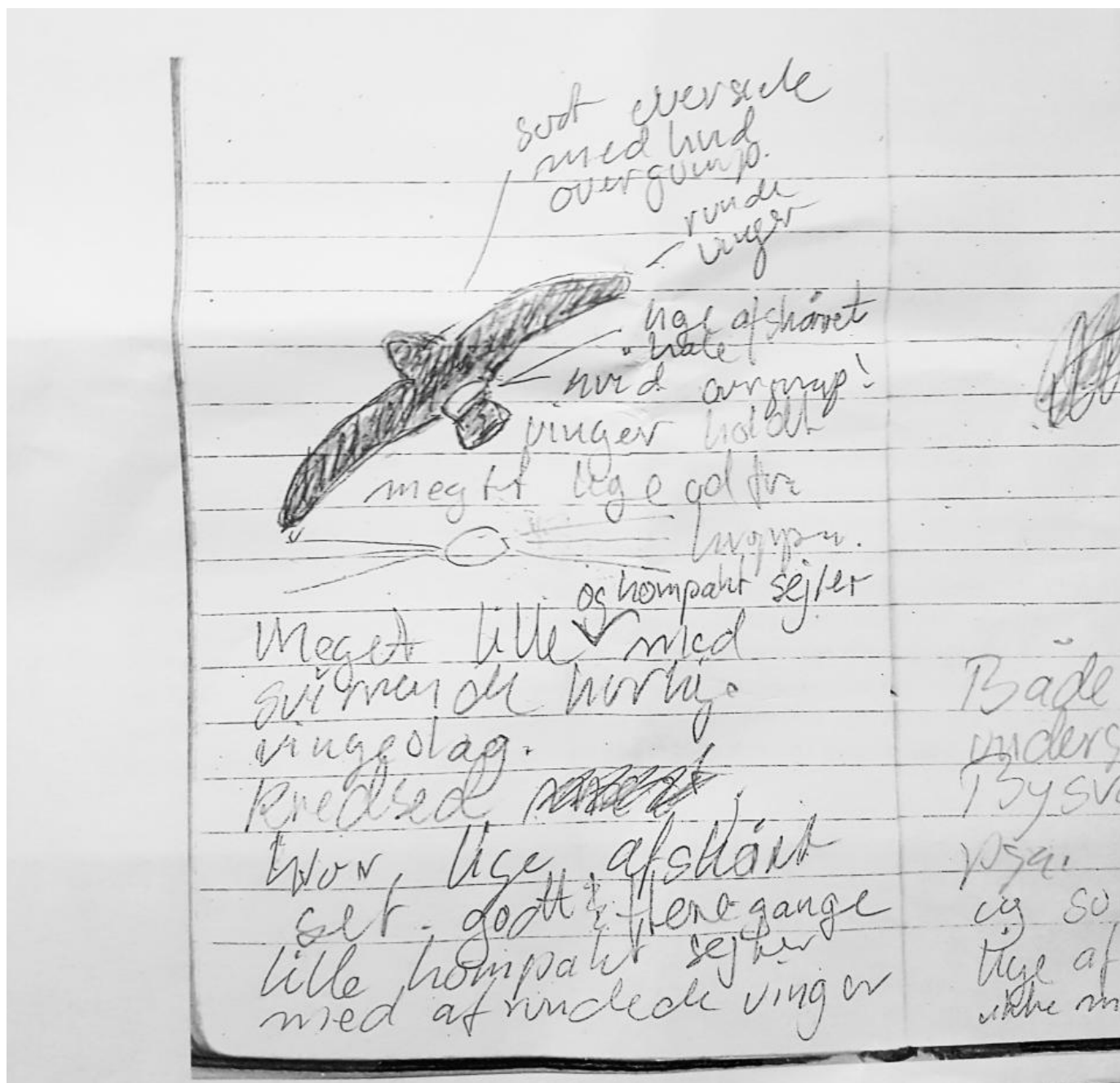
Et lille men heftigt team af to af Danmarks største "rarity-finders". Troels, med heftige selvfundne arter som stor sorthovedet måge, lille rørsanger og lille gulbug på tasken, og Rolf, den ukuelige morgenobser på Grenen i Skagen og med heftige sager som gulgrå værling, sardinsk sanger og meget andet som selvfundne hits gennem tiderne.

Jeg kom hurtigt i forbindelse med Troels, som fortalte, at han var gået ud for at kigge efter træk af andefugle. Sigten var ikke særligt god, hvorfor han havde stillet sig tættere på kysten end vanligt.

Han holdt selvfølgelig øje med alt andet også, men overraskelsen var meget stor, da han opdagede en sejler (!) på himmelen. Det er selvfølgelig en vanvittig overraskelse i denne tid, hvor der knap nok er ankommet svaler.

Han får varskoet Rolf, og sammen ser de fuglen i et minuts tid. De når at overveje kaffersejler, men ser at halen er uden tydelig kløft, at overgumpen er bred og hvid, og så er proportionerne kraftige og meget anderledes i forhold til f.eks. mursejler.

De sørger for at lave grundige feltnoter umiddelbart efter observationen, vel vidende at de bliver uhyre vigtige, når fundet skal behandles af Sjældenhedsudvalget, og fordi fundet ikke kunne fotodokumenteres.

Troels Eske Ortvaads feltnoter i forbindelse med observationen af lille sejler, Grenen den 17. april 2018.

Troels beretter:

"Jeg havde indledt morgenen ved Skagen Nordstrand, i tåge, men rykket til Grenen på en melding om Amr. Krikand-hybrid. Da det klarede lidt op ved 10-tiden, var jeg gået ud, og sat mig i yderste klitrække, mellem Sandormsporet og østkysten for, at se på søfugletræk i håbet om en Brilleand eller sådan noget. Rolf var også ude at gå en tur, og kom ud til mig. Vi stod og snakkede ca. 5 minutter, og kiggede hver vores vej, da jeg fik øje på en mindre fugl, i retning kl. 10-11, med det blotte øje, som jeg husker det. Den var 30-40 meter højde og på ca. 350 meters afstand. Jeg satte håndkikkert på, og kunne med det samme se, det var en sejler, men dog en underlig lille en af slagsen, og meldte noget i retning af "hov, hvad fa' en, det en sejler!" Den lignede slet ikke Mursejler, så jeg tænker hitsejler! Rolf finder den med det samme i håndkikkert, og siger "jeg holder den", mens jeg lynhurtigt fangede den i skopet. I 30 x forstørrelse (senere ca. 40), blev jeg øjeblikkeligt bekræftet i, at det absolut ikke var nogen Mursejler, men en lille, kompakt sejler, med relativ korte vinger, som var rettet nærmest ligeud fra kroppen. Dermed var der altså med sikkerhed tale om en lille "hitsejler". Ved første øjekast var fuglen helt sort, på både over- og undersiden, men der gik ikke mere end 3-5 sekunder før jeg kunne konstatere, den havde en skarpt afsat, hvid overgump – som forventet! Jeg meldte derfor: "den har hvid

overgump"! Jeg fokuserede intenst på hale-regionen, og kunne tydeligt se, at den havde en ganske bred hale, som var lige afskåret, så der kun kunne være tale om en Lille Sejler! Så jeg meldte straks, "det er en Lille Sejler, det er en Lille Sejler"! Gennem det meste af obsen, fokuserer jeg på hale-regionen, og så den hvide overgump tydeligt op mod 10 gange, og kan også forvisse med om, at halen er lige afskåret, og altså uden kløft! Derimod, noterede jeg mig ingen detaljer om undersiden af hovedet, hvilket kan hænge sammen med, mit fokus er på halen, som jo er den afgørende karakter. Fuglen trækker skråt indad indledningsvis, og kredser en enkelt gang, men flyver ellers i samme højde langs kysten, ud til spidsen af Grenen, hvor den uden tøven fortsatte trækket mod øst".

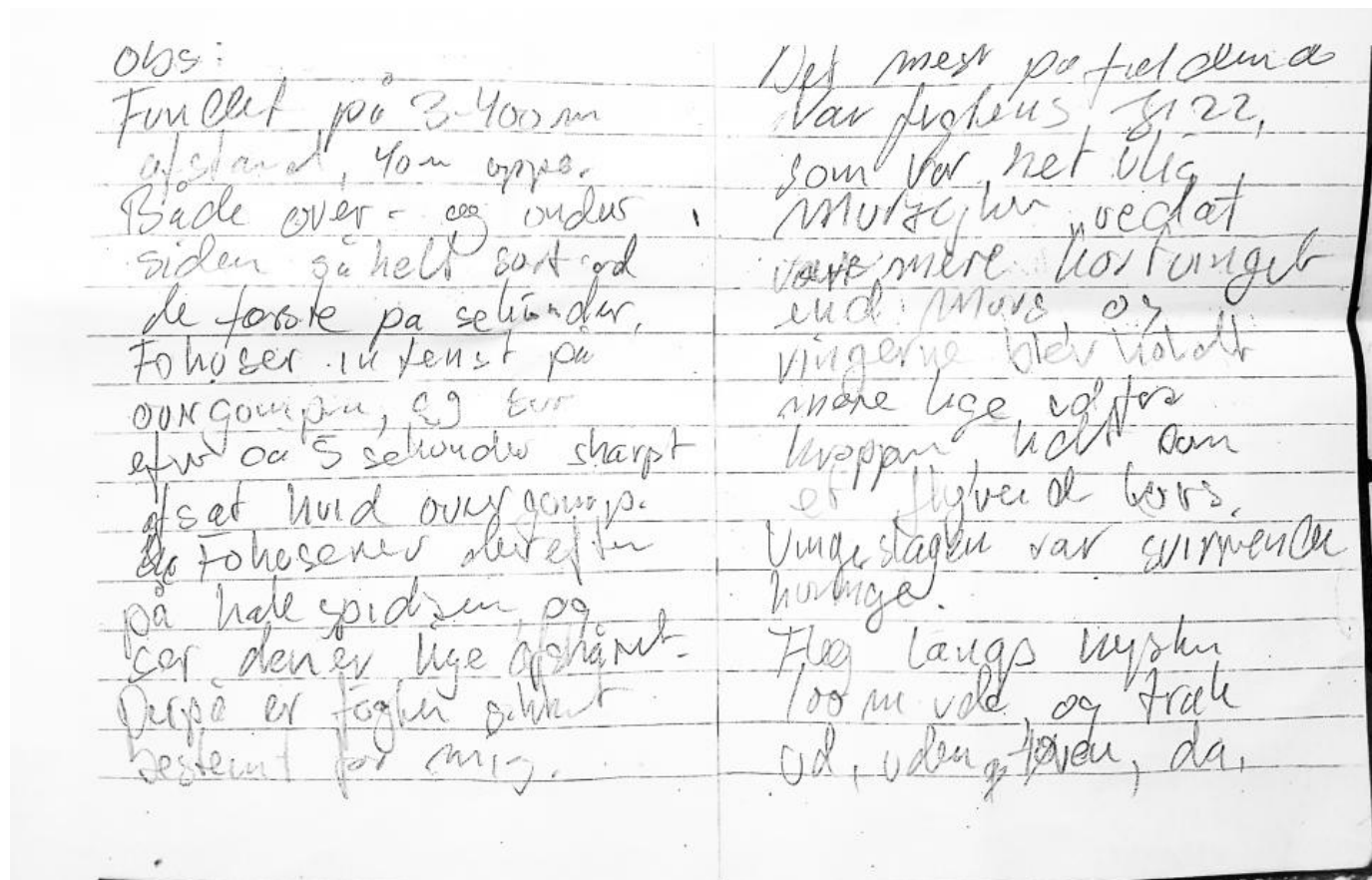
"Som sagt, var fuglen jizz meget karakteristisk. Den lignede nærmest et lille, sort kors, - altså helt ulig de større sejlerarter, inkl. Mursejler, som kan give associationer i retning af en lille falk, ved første øjekast. Den skiftevis gled, og slog med vingerne, med nærmest svirrende vingeslag. Flugten var "retlinet" men den "vippede" fra side til side, så den skiftevis viste over- og undersiden. Enkelte gange slog den et lille sving, hvor den bredte hale lidt ud, så den blev let vifteformet, og afrundet. I normal flugt, havde den lige halesider, og en lige afskåret halespids (altså uden kløft ligesom langt de fleste andre potentielle sejlere, ink. Kaffersejler, som ligner på størrelsen), så spidsen fik nærmest vinkelrette hjørner. Halen var således også ganske bred sammenlignet med de fleste andre potentielle sejlerarter, som i normal flugt har en mere tilspidset hale, med kløft".

*Lille Sejler, Ghana den 23. februar 2016. Bemærk den lige afskårne hale, den brede hvide overgump samt de brede og ret afrundede vinger.
Foto: Klaus Malling Olsen*

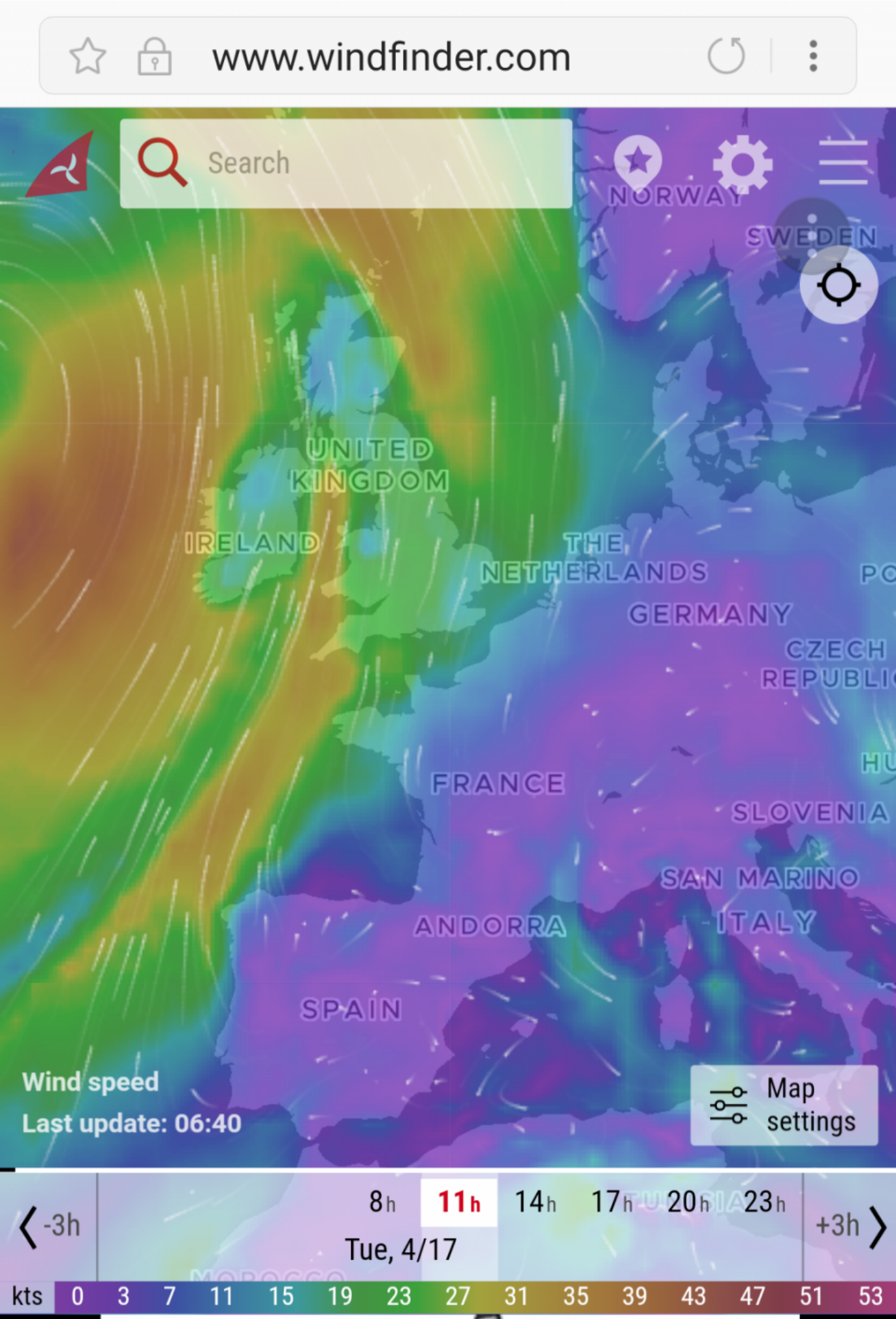
"Rolf havde sit skop i tasken. Han fik det dog ret hurtigt sat op, men kæmpede med, at finde fuglen, så jeg siger "set den i mit"! Den var dog da nået ud over Grenenspidsen, og flyver væk fra os, og desværre lykkedes det ham ikke, at finde den i skopet, hvilket til dels kan skyldes, at vi har lidt forskellige skarphedspunkter".

"Vi meldte straks fuglen ud på Walkie talkie og mobil walkie appen, Zello (Skagen Birding), og Rolf sendte den også ud på Birdcall.dk med det samme. Ingen af os havde kamera og telelinse, så jeg kan desværre ikke præsentere dogmefotos af fuglen. Derimod skyndte jeg mig, at grifle noter ned, og tegne fuglen, - selvfølgelig inden jeg konsulterede foto mv. Det var med noget rystende hånd, men giver forhåbentligt et nogenlunde indtryk af fuglens udseende".

Troels Eske Ortvaads feltnoter i forbindelse med observationen af lille sejler, Grenen den 17. april 2018.

"Fuglen blev eftersøgt resten af dagen, men dukkede desværre ikke op igen. Artens optræden i Skagen, kom som en stor overraskelse for os, selvom jeg godt havde set, at der lå et stort, fedt lavtryk nede omkring de Britiske Øer, som pumpede varm luft op over Vesteuropa fra den Iberiske halvø, - en vejrtype, som giver hitsejlere i det sene efterår. Arten forekommer typisk i Vesteuropa sidst på foråret, men der er dog flere fund ultimo april, de senere år. Samtidig er ynglebestanden i Sydspanien i fremgang, så helt uden for nummer, er fundet altså alligevel ikke".

Vindforhold den 17. april. Et stort lavtryk ved de Britiske Øer sørgede for at pumpe varm luft op til bl.a. Danmark helt nede fra den Iberiske Halvø.

Lille sejler er udbredt i store dele af Afrika, i dele af Centralasien og dele af Indien. Som Troels nævner er lille sejler begyndt at yngle i Sydspanien også. Arten klippesejler (house swift) er blevet udskilt fra lille sejler som den ellers blev henregnet til førhen. Denne er udbredt fra Nepal og videre til Sydøstasien og Japan.

Fundet skal endeligt godkendes af DOF's Sjældenhedsudvalg for at være officiel ny art for landet.

Tak til Klaus Malling Olsen for udlån af billede.

 Dato:
18. 04. 2018

 Skrevet af:
Troels Eske Ortvad og Henrik Haaning Nielsen

 Fotos af:
Troels Eske Ortvad
Klaus Malling Olsen

 Emner:
SJÆLDNE FUGLE

 Tags:
FELTNOTER, GRELEN, LILLE SEJLER, NY ART FOR LANDET, SJÆLDNE FUGLE, SKAGEN